

Інформація про здійснення держнагляду за дотриманням санітарного законодавства в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку під час оздоровчої кампанії у 2018 році

За період оздоровчої кампанії в закладах оздоровлення та відпочинку отримали послуги більш ніж 906 тис. дітей, у тому числі у закладах оздоровлення – 256 тис. дітей, у закладах відпочинку – 650 тис. дітей. При цьому, слід зазначити, що лише 15% дітей отримали якісні оздоровчі послуги. Через скорочення тривалості змін (менше 21-24 днів) оздоровчі заклади для дітей поступово перетворюються у заклади відпочинку, у яких для переважної більшості дітей неможливо досягти оздоровчого ефекту. У 2018 році впродовж зміни (21 добу і більше) працювало 60% (276) закладів оздоровлення, в яких перебувало близько 139 тис. дітей.

Готовність до роботи закладів оздоровлення та відпочинку в середньому по Україні склала 98,5% та 96,7% відповідно, що на рівні аналогічного періоду минулого року. Найнижчий відсоток виконання планів-завдань закладів відпочинку був у Івано-Франківській (80%) та Кіровоградській (85%) областях.

За даними територіальних органів Держпродспоживслужби у 2018 році послуги з оздоровлення та відпочинку надавали більш ніж 9,5 тис. закладів оздоровлення та відпочинку, у тому числі 457 закладів оздоровлення (заміських - 388, санаторного типу - 61, дитячих центрів - 8) та більш ніж 9,0 тис. закладів відпочинку (8,7 тис. - з денним перебуванням, 68 наметових містечок, 271 табір праці та відпочинку).

Через невідповідність вимогам санітарного законодавства територіальними органами Держпродспоживслужби заборонено відкриття 25 закладів оздоровлення/відпочинку. Після усунення порушень 4 табори з денним перебуванням в Черкаській області та 3 табори в Житомирській області все таки розпочали прийом дітей на відпочинок.

Без погодження із Держпродспоживслужбою було відкрито 45 закладів оздоровлення/відпочинку в Одеській, Київській, Донецькій, Львівській, Івано-Франківській, Сумській та Херсонській областях. Наприклад, у Одеській області без погодження функціонувало 36 закладів (34 заклади відпочинку з денним перебуванням дітей та 2 заміських заклади оздоровлення).

На виконання доручення Прем'єр-міністра України Гройсмана В.Б. від 17.07.2018 Держпродспоживслужбою здійснено контроль за діяльністю дитячих закладів оздоровлення та відпочинку (незалежно від форм власності та підпорядкування), зокрема за створенням в них безпечних умов для перебування дітей, які відповідають вимогам санітарних норм.

Посадовими особами Держпродспоживслужби за результатами перевірок дитячих закладів оздоровлення та відпочинку надано 210 приписів та 6 розпоряджень керівникам закладів з метою приведення закладів до відповідних вимог, накладено 17 штрафів, відсторонено від роботи 8 працівників, що не пройшли періодичний профілактичний медичний огляд, поінформовано про порушення вимог санітарного законодавства правоохоронні органи у

Донецькій, Чернівецькій, Херсонській та Київській областях, одну справу передано до Національної поліції (Київська область).

З початку оздоровчої кампанії посадовими особами територіальних органів Держпродспоживслужби взято участь у проведенні 11,9 тис. обстежень дотримання вимог санітарного законодавства (2017 – 10,6 тис.) у закладах оздоровлення та відпочинку дітей.

За результатами обстежень порушення вимог санітарного законодавства встановлено у кожному четвертому закладі - 2776 (23%) , що на 20% більше, ніж у 2017 році. Найвищий відсоток порушень виявлено у Кіровоградській (52%) та Хмельницькій (47%) областях.

Встановлені під час обстежень закладів порушення переважно стосувались: *невідповідності питної води вимогам санітарних правил за санітарно-хімічними та бактеріологічними показниками, показників безпеки харчування, відсутності погодженого примірною меню та постачальників продуктів харчування, не проведення дезінфекційних заходів, не закінчення ремонтних робіт, несправність або недостатньо холодильного та технологічного обладнання харчоблоків, несвоєчасного проходження періодичних профілактичних медичних оглядів працівників, наявність носіїв збудників інфекційних хвороб серед персоналу харчоблоків, відкриття закладів без погодження з Держпродспоживслужбою, що призвело до виникнення епідемічних ускладнень.*

Недостатній контроль за організацією харчування дітей з боку медпрацівників та власників закладів спостерігався в Донецькій, Житомирській, Запорізькій, Волинській, Кіровоградській, Одеській, Чернівецькій, Чернігівській області. Крім того, встановлено ряд порушень щодо:

недотримання санітарно-гігієнічного та протиепідемічного режимів на харчоблоках, що підтверджено результатами лабораторних досліджень, порушення поточності виробничих процесів, порушення технології приготування готових страв, використання заборонених у закладах оздоровлення харчових продуктів, порушення організації питного режиму, недотримання двотижневого перспективного меню, порушення правил зберігання харчових продуктів та добових проб, відсутність документів, що засвідчують якість і безпеку харчових продуктів, використання пластмасового посуду багаторазового використання, реєструвалась недостатня кількість посуду, мийних та дезінфекційних засобів, низьких гігієнічних знань персоналу щодо дотримання санітарних правил тощо.

Стан матеріально-технічної бази закладах оздоровлення та відпочинку з року в рік не змінюється на краще. Так, під час не мали централізованого або локального каналізування (каналізовані на вигріб) 185 (40%) закладів оздоровлення та 3698 (41%) закладів відпочинку, працювали на привозній воді – 20 (3,7%) закладів оздоровлення (Запорізька, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Харківська та Херсонська області) та 265 (3,0%) закладів відпочинку. Без гарячого водопостачання працювали 88 (1%) закладів відпочинку.

Організація харчування 96% закладів оздоровлення та відпочинку проводилась на базі власних харчоблоків, решта закладів організували харчування або на базі орендованих харчоблоків (311 – 3,2%), або за рахунок привозного харчування (67 – 0,7%). Не відповідали вимогам санітарного законодавства 2921 харчоблок (32%), що на рівні минулого року (33%). Мали недостатню площу та набір приміщень 396 закладів, на 16 харчоблоках була відсутня проточна холодна вода, на 19 харчоблоках відсутня гаряча проточна вода, каналізовані на вигріб – 3578 (39%) харчоблоків, не вистачало технологічного обладнання на 69 харчоблоках, холодильного – на 18 харчоблоках.

Виконання норм харчування практично виконувалося і в середньому складало у закладах оздоровлення – 98%, на відміну - у закладах відпочинку на базі загальноосвітніх навчальних закладів, в середньому по країні, норми виконувалися тільки на 87%. Найнижчий відсоток виконання норм харчування у закладах відпочинку виявлено у Запорізькій області, Харківській Сумській областях.

Під час оздоровчої кампанії зареєстровано 10 спалахів інфекційних хвороб і харчових отруєнь в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку у Івано-Франківській, Київській, Донецькій, Запорізькій, Львівській, Чернівецькій областях та в м. Києві. Всього постраждало 183 особи, з них 159 дітей. Більшість спалахів зареєстровано в закладах, які відкрились без погодження з Держпродспоживслужбою, були відсутні у дислокації органів виконавчої влади та місцевого самоврядування та не внесені в державний реєстр закладів оздоровлення та відпочинку дітей. Виникненню і розповсюдженню спалахів сприяли чисельні порушення вимог санітарного законодавства під час організації харчування дітей.

З метою оцінки якості питної води проведено 19,7 тис. досліджень проб питної води за бактеріологічними та за санітарно-хімічними показниками, з них показник відхилень за бактеріологічними показниками склав 6,8%, за хімічними показниками – 19%. Досліджено 830 проб води відкритих водойм за бактеріологічними показниками, показник відхилень склав 5,8%.

З метою приведення закладів до відповідних вимог посадовими особами Держпродспоживслужби вжито заходів: *видано 1092 приписи та 31 розпорядження керівникам закладів; накладено 23 штрафи; відсторонено від роботи 26 працівників (за порушення проходження періодичних профілактичних медичних оглядів); про порушення вимог санітарного законодавства поінформовано правоохоронні органи у Запорізькій, Донецькій, Закарпатській, Івано-Франківській, Київській, Чернівецькій та Херсонській областях; до правоохоронних органів передано 5 матеріалів в Івано-Франківській, Київській та Львівській областях.*

З метою підвищення санітарно-освітніх знань було проведено 1437 лекцій, 13580 бесід, підготовлено 313 статей до преси, 109 виступів по радіо та 69 по телебаченню. Спільно з управліннями охорони здоров'я, освіти і науки, у справах сім'ї і молоді з метою збереження здоров'я та формування здорового способу життя серед дітей проведено 1145 нарад, 536 семінарів та 183 колегії, за результатами яких підготовлено 339 наказів та 233 розпорядження.